

Enhed
Familier

Sagsbehandler
Maria Schultz

Koordineret med

Sagsnr.
2017 - 6909

Doknr.
614612

Dato
03-10-2018

Kommenteret høringsnotat

over

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og udlændingeloven (Forbud mod proformaægteskaber og Nationalt ID-centers rolle og funktion m.v.)

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 11. juni 2018 til den 3. august 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Anerkendte og godkendte trossamfund, Ankestyrelsen, Byretterne, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Danes Worldwide, Danish Biometrics, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Provsteforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureauforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Datatilsynet, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Danske Præsteforening, Den katolske Kirke i Danmark, Det færøske Sundheds- og Indenrigsministerium, Det grønlandske departement for sociale anliggender og justitsvæsenet, Det Kriminalpræventive Råd, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Flygtningenævnet, Folkehøgskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af DJØF'ere i Statsforvaltningen, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsforvaltningen, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Københavns Byret, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen af kvindekrisecentre (LOKK), Mellemfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS mod Racisme, Statsforvaltningen, Udlændingenævnet, UNHCR Regional Representation for Northern Europe, Work-live-stay southern denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community og 3F.

Børne- og Socialministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Ankestyrelsen, Danes Worldwide, Danmarks Provsteforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Datatilsynet, Den Katolske Kirke i Danmark, Domstolsstyrelsen, Flygtningenævnet, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, KL, Københavns Byret, Rigspolitiet, Statsforvaltningen, Udlændingenævnet, Vestre Landsret, Ældresagen, Østre Landsret og 3F.

Børne- og Socialministeriet har desuden modtaget høringsvar fra følgende, som ikke er opført på høringslisten:

Danish Island Weddings, Global Express Wedding, SOS Racisme, Sønderborg Kommune, Tønder Kommune, West Areal Wedding, Ærø Turist- og Erhvervsforening og et fælles høringsvar fra Fanø, Langeland og Ærø kommuner.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

2. Høringssvarene

Ankestyrelsen, Danes Worldwide, Danmarks Provsteforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Den Katolske Kirke i Danmark, Domstolsstyrelsen, Flygtninge-nævnet, Færøernes Landsstyre, Københavns Byret, Rigspolitiet, Statsforvaltningen, Ældresagen og 3F har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Vestre Landsret og Østre Landsret har ikke ønsket at udtale sig om lovforslaget.

2.1. Generelle bemærkninger

Foreningen af Udlændingeretsadvokater ser ikke, at der på nogen måde er dokumentation for, at der skulle være et problem forbundet med indgåelsen af ægteskaber i Danmark.

Global Express Wedding bemærker, at hvis vielsesindustrien skal overleve i Danmark, bør lovforslaget skrottes eller i det mindste kraftigt modificeres/ændres. Global Express Wedding bemærker endvidere, at forslaget ikke giver mulighed for en platform til vielsesbureauerne.

KL bemærker, at der med lovforslaget er lagt op til en ny snitflade i forhold til kommunernes håndtering af vielser, og der derfor er brug for at sikre, at snittet i denne nye opgavedeling bliver velfungerende og effektivt.

SOS Racisme finder, at definitionen af proformaægteskaber i lovforslaget bør ændres, således at ægteskab ikke må indgås, hvis formålet med ægteskabet udelukkende er at opnå ret til ophold i Danmark, i et andet EU-/EØS-land eller i Schweiz. SOS Racisme bemærker i den forbindelse, at lovforslaget vil kunne ramme reelle par, der har boet sammen som ugifte i flere år og har fælles børn, hvis de gifter sig, fordi det så er enklere at opnå opholdstilladelse. SOS Racisme foreslår endvidere, at det tilføjes til loven, at der ikke er tale om et proformaægteskab, hvis parret har fælles børn.

SOS Racisme anfører endelig, at lovforslaget vil besværliggøre situationen for herboende udlændinge og for danske statsborgere eller EU-borgere, der ønsker at gifte sig med en herboende eller en i udlandet boende udlænding. SOS Racisme finder derfor, at der bør findes alternative løsninger såsom øget overvågning og indsats på EU-plan over for kriminelle netværk, der handler med kvinder.

Sønderborg Kommune anbefaler, at kommunerne fortsat kan varetage den fulde vielsesopgave suppleret med krav om, at kontrol af originalpapirer kun kan foretages af kommunen.

West Areal Wedding bemærker, at lovforslaget vil betyde, at vielsesindustrien ikke har mulighed for at fortsætte. West Areal Wedding foreslår, at kommunen får mulighed for at afvise proformaægteskaber.

Ærø Turist- og Erhvervsforening havde gerne set, at kommunerne fik værktøjerne til at forhindre proformaægteskaber og havde gerne set et andet udfald af lovforslaget. Foreningen er dog også overbevist om, at godt samarbejde med den specialiserede enhed kan forhindre proformaægteskaber og samtidigt

fastholde en del af omsætningen fra bryllupsturismen. Foreningen gør opmærksom på, at foreningen forventer færre bryllupper på Ærø med den nye ordning, fordi folk, der gerne vil giftes hurtigt og måske helt uden fejring af brylluppet, formentlig vælger en anden og lettere tilgængelig lokation end Ærø. Ærøs virksomheder er imidlertid stærke i at skabe hygge og unikke bryllupsarrangementer. Disse typer bryllupper forventer foreningen derfor fortsat vil blive fejret på Ærø og selvfølgelig også andre steder i Danmark. Det giver Danmark store indtægter og brander Danmark som turistattraktion. Endelig finder foreningen, at det i størst muligt omfang bør indgå i den specialiserede enheds sagsbehandling, at der tages hensyn til disse typer bryllupper.

Fanø, Langeland og Ærø kommuner bemærker, at de imødeser de foreslåede stramninger på vielsesområdet, så det bliver muligt at forhindre indgåelsen af proformaægteskaber. Kommunerne finder dog, at oprettelsen af den specialiserede enhed er voldsom i forhold til det formodede omfang af proformaægteskaber, og at kommunerne er i stand til at varetage opgaven. De tre kommuner udtrykker endvidere dyb bekymring for, at flytningen af prøvelsesopgaven vil få store økonomiske konsekvenser for de mindre kommuner, såsom Fanø, Langeland og Ærø kommuner, og de tre kommuner er i den forbindelse uenige i vurderingen af lovforslagets konsekvenser for erhvervslivet. Det er deres vurdering, at erhvervslivet meget let vil blive økonomisk ramt. De tre kommuner bemærker i den forbindelse, at det er særdeles vigtigt, at sagsbehandlingen i den specialiserede enhed bliver smidig, digital og hurtig.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet er enig med KL i vigtigheden af, at samarbejdet og snitfladen mellem den specialiserede enheds varetagelse af prøvelsesopgaven og kommunernes varetagelse af vielsesopgaven for de udenlandske par bliver velfungerende og effektiv. Børne- og Socialministeriet forudsætter, at den specialiserede enhed tilrettelægger enhedens sagsbehandling i tæt dialog med relevante interessenter, herunder KL og særligt berørte kommuner.

Børne- og Socialministeriet skal til bemærkningerne fra Sønderborg Kommune samt Fanø, Langeland og Ærø kommuner om, at kommunerne fortsat bør varetage prøvelsesopgaven, bemærke, at det fremgår af den politiske aftale af 4. maj 2018 om indsatsen mod proformaægteskaber, at der oprettes en specialiseret enhed for at sikre, at forbuddet mod proformaægteskaber bliver effektivt. Baggrunden for oprettelsen af den specialiserede enhed er, at det findes vanskeligt at opnå det fornødne kompetenceniveau og en tilstrækkelig ensartet praksis i 98 kommuner til, at der kan opnås en effektiv håndhævelse af forbuddet bl.a. over for professionelle kriminelle netværk. Ministeriet skal endvidere til Sønderborg Kommunes bemærkning oplyse, at kommunerne efter gældende ret ikke har hjemmel til at delegere kontrollen af originalpapirer til private.

Til Ærø Turist- og Erhvervsforenings bemærkning om, at den specialiserede enhed i sagsbehandlingen skal tage hensyn til bryllupsturismen, kan ministeriet henvise til, at det fremgår af den politiske aftale om indsatsen mod proformaægteskaber, at det er partiernes ønske, at der fortsat kan drives bryllupsturisme i Danmark. Dette afspejles bl.a. ved en tilsigtet sagsbehandlingstid på fem arbejdsdage, når parret har indsendt de nødvendige oplysninger, og der ikke er mistanke om proformaægteskab eller falske dokumenter, og ved digital fremsendelse af prøvelsesattesten fra den specialiserede enhed til den kommune, hvor parret vil giftes. En tæt dialog med relevante interessenter, herunder særligt kommuner med stor bryllupsturisme om tilrettelæggelsen af enhedens sagsbehandling skal danne grundlaget for en minimering af den risiko for negativ påvirkning af erhvervslivet, som Fanø, Langeland og Ærø kommuner udtrykker bekymring for. En kort sagsbehandlingstid vil have betydning for bryllupsturismen, og ministeriet vil derfor følge udviklingen i sagsbehandlingstiden nøje. Det er endvidere ministeriets vurdering, at de par, der på baggrund af stramningerne vil vælge en anden bryllupsdestination end Danmark, i vidt om-

fang ønsker at indgå proformaægteskab eller at blive gift hurtigt, og derfor ikke holder ferie i Danmark i forbindelse med brylluppet.

Børne- og Socialministeriet skal til SOS Racismes bemærkning vedrørende definitionen af proformaægteskaber bemærke, at ministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der i ægteskabslovgivningen anvendes samme definition af et proformaægteskab som i udlændingelovgivningen. I forlængelse heraf skal ministeriet til SOS Racismes bekymring for, hvorvidt reelle par vil blive ramt af forbuddet, bemærke, at det fremgår klart af bemærkningerne til lovforslaget, at der er tale om et forbud mod proformaægteskaber. Ministeriet har dog på baggrund af SOS Racismes bemærkninger fundet det hensigtsmæssigt at præcisere lovforslagets tekst således, at det fremgår eksplicit af den foreslåede § 8 a i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (ægteskabsloven), at ægteskab ikke kan indgås, hvis der er bestemte grunde til at antage, at der er tale om et proformaægteskab med det afgørende formål at opnå ret til ophold i Danmark, i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, eller i Schweiz. Der er alene tale om en præcisering, som ikke har betydning for anvendelsen af bestemmelsen.

For så vidt angår SOS Racismes forslag om at undtage par med fælles børn fra lovforslaget, skal Børne- og Socialministeriet gøre opmærksom på, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det forhold, at et par har fælles børn, indgår i dokumentation for, at der ikke er tale om et proformaægteskab. Af administrative grunde og med henvisning til risikoen for misbrug finder ministeriet det ikke hensigtsmæssigt at opregne enkelte forhold som f.eks. fælles børn som undtagelser fra det foreslåede forbud mod proformaægteskaber.

2.2. Den borgerlige vielsesmyndighed

KL bemærker, at det ikke fremgår klart af lovforslaget, hvor meget efterkontrol kommunerne skal foretage, når de modtager en prøvelsesattest fra den specialiserede enhed. Det er KL's forventning, at prøvelsesattesten og dokumentation, som modtages digitalt fra den nye enhed, kan bruges som entydig identifikation, når der sammenlignes med parrets pas.

Sønderborg Kommune stiller spørgsmål til, hvorvidt kommunen skal udstede vielsesattest, ægteskabsbog m.v. Sønderborg Kommune oplyser endvidere, at kommunen beder parrene møde op dagen før vielsen og opfordrer i denne forbindelse til, at kommunen fortsat kan fastlægge deres egen procedure for modtagelse forud for vielsen.

Tønder Kommune bemærker, at mange par indrejser med visum til Danmark, og at prøvelsen af, hvorvidt et par har lovligt ophold ikke kan foretages af den specialiserede enhed, men skal foretages af giftfogeden ved manuel optælling på vielsesdagen. Tønder Kommune anfører endvidere, at der også fremover bør stilles krav om, at de udenlandske par skal møde i kommunen en eller to dage før vielsen.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet kan til KL's bemærkning oplyse, at det fremgår af § 19, stk. 3, i ægteskabsloven, at vielse aldrig må foretages, såfremt det er vielsesmyndigheden bekendt, at ægteskabsbetingelserne ikke er opfyldte. Bestemmelsen indebærer ikke, at kommunen skal foretage en fornyet prøvelse af ægteskabsbetingelserne, men hvis kommunen i forbindelse med vielsen bliver opmærksom på, at ægteskabsbetingelserne ikke er opfyldte, må vielsen ikke gennemføres, heller ikke selvom prøvelsen af ægteskabsbetingelserne er foretaget af en anden kommune eller som foreslået i lovforslaget af Statsforvaltningen. Det kan f.eks. være i den situation, hvor en parts identitetsdokumenter ikke er identiske med de identitetsdokumenter, der er fremlagt for den specialiserede enhed. Dette er i overensstemmelse med gældende ret.

Børne- og Socialministeriet kan endvidere bekræfte, at det er hensigten, at prøvelsesattesten og vedlagt dokumentation, der videresendes fra den specialiserede enhed til kommunen til brug for vielsen, kan anvendes som entydig dokumentation, når det sammenholdes med parrets pas.

Børne- og Socialministeriet kan til Sønderborg Kommunes spørgsmål oplyse, at for de par, hvis ægteskabsbetingelser prøves af den specialiserede enhed, skal kommunen fortsat varetage opgaverne som borgerlig vielsesmyndighed, herunder udstede vielsesattest og føre ægteskabsbog.

Børne- og Socialministeriet skal til Sønderborg Kommunes og Tønder Kommunes bemærkning vedrørende muligheden for at fastlægge egne procedurer, herunder stille krav om, at udenlandske par møder i kommunen en eller to dage før vielsen, bemærke, at kommunerne efter gældende ret ikke har hjemmel til at stille krav til udenlandske par om fremmøde i kommunen en eller to dage inden vielsen. Ministeriet finder ikke, at der henset til omfanget af kommunens sagsbehandling som vielsesmyndighed er et sagligt grundlag for at indføre mulighed for at stille krav om fremmøde flere dage før vielsen.

Børne- og Socialministeriet skal til Tønders Kommunes bemærkning vedrørende prøvelsen af ægteskabsbetingelsen om lovligt ophold bemærke, at denne ægteskabsbetingelse vil blive prøvet af den specialiserede enhed, herunder i tilfælde hvor parret har visum til Danmark. Prøvelsesattesten, som udstedes af den specialiserede enhed, vil i overensstemmelse med § 19, stk. 1, i ægteskabsloven som udgangspunkt være gyldig i fire måneder efter udstedelsen. Hvis betingelsen om lovligt ophold er opfyldt for et kortere tidsrum end fire måneder, begrænses gyldigheden af prøvelsesattesten tilsvarende. Parterne skal i denne forbindelse afgive de nødvendige oplysninger til den specialiserede enhed, således at tidsbegrænsningen af prøvelsesattesten kan fastsættes. Dette kan udover kopi af visa f.eks. dreje sig om oplysninger om datoen for parrets indrejse i Schengen-området. Giftefogeden skal således i forbindelse med vielsen som udgangspunkt alene påse, at datoen for vielsen ligger inden for prøvelsesattestens gyldighedsperiode.

2.3. Den specialiserede enhed

Danish Island Weddings bemærker, at den i lovforslaget forventede sagsbehandlingstid vil betyde meget for Danish Island Weddings muligheder for at fortsætte med at operere med det nuværende effektivitetsniveau. Danish Island Weddings bemærker endvidere, at det er altafgørende, at den specialiserede enhed er samarbejdsvillig, og at ægteskabsbureauet får samme niveau af åbenhed og tilgængelighed, som de i dag oplever fra Ærø Kommune. Danish Island Weddings gør opmærksom på, at et samarbejde med ægteskabsbureauerne kan være med til at identificere mistænkelige henvendelser. Danish Island Weddings udtrykker endeligt bekymring for uddannelsen af den specialiserede enheds personale, krypteringen af dokumenter og indbetaling af gebyr.

Danish Island Weddings bemærker videre, at det ville hjælpe, hvis den specialiserede enhed kun skulle udføre en grundigere kontrol af mistænkelige par. I lighed hermed foreslår **Global Express Wedding** og **West Areal Wedding**, at kommunen får mulighed for at afvise ægteskaber. Hvis man fastholder en central model, foreslår bureauerne, at den specialiserede enhed alene skal behandle sager, hvor parrets dokumenter er tvivlsomme, samt hvor den ene part er EU-borger og den anden part er tredjelandssstatsborger. Den øvrige sagsbehandling bør fortsætte uændret i kommunerne.

Global Express Wedding foreslår, at der indføres en akkrediteringsordning, hvor kun vielsesbureauer, der er CVR-registrerede i Danmark, kan indlevere dokumenter til den specialiserede enhed på vegne af 3. mand.

SOS Racisme finder, at lovforslaget kun bør omfatte tilfælde, hvor ingen af parterne har bopæl i Danmark, og eventuelt kun tilfælde, hvor kommunerne er i tvivl om, hvorvidt der er tale om et proformaægteskab.

Tønder Kommune opfordrer til, at den specialiserede enhed placeres i Tønder.

Fanø, Langeland og Ærø kommuner udtrykker dyb bekymring for, hvorvidt sagsbehandlingstiden på fem dage kan overholdes, når samarbejdsmyndigheder som f.eks. Nationalt ID-center og grænsepolitiet skal inddrages. Derudover udtrykker de tre kommuner dyb bekymring med hensyn til udenlandske parters fremsendelse af originale dokumenter. De tre kommuner gør endvidere opmærksomme på, at de forudsætter, at den specialiserede enhed placeres i Aabenraa, og at de ellers forventer, at alle landets kommuner kan byde ind på opgaven.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet skal til Danish Island Weddings', Global Express Weddings og West Areal Weddings ønske om at begrænse den specialiserede enheds opgaver bemærke, at det ikke er fundet muligt at opstille objektive, ikke-diskriminerende kriterier for, hvornår et par er "mistænkeligt" i relation til proformaægteskab. En skønsmæssig undersøgelse i den enkelte kommune af, hvornår et par er "mistænkeligt", eller hvornår dokumenter er tvivlsomme, vil kræve et højt specialiseringsniveau i alle 98 kommuner, herunder væsentlige investeringer i efteruddannelse og teknisk udstyr.

Såfremt den specialiserede enhed alene skal foretage prøvelsen af ægteskabsbetingelserne for par bestående af en EU-borger og en tredjelandstatsborger, vil der blive åbnet op for nye måder at omgå systemet ved brug af forfalskede EU-identitetsdokumenter.

Som beskrevet i aftalen om indsatsen mod proformaægteskaber sikres virkningen af et forbud mod proformaægteskaber bedst ved en samling af prøvelseskompetencen i en specialiseret enhed for par, hvor begge parter ikke har dansk eller nordisk statsborgerskab eller ret til tidsubegrænset ophold i Danmark.

Ovennævnte gør sig endvidere gældende, for så vidt angår SOS Racismes forslag om, at lovforslaget kun skal finde anvendelse, hvis kommunen er i tvivl om, hvorvidt der er tale om et proformaægteskab.

Børne- og Socialministeriet finder ikke, at der er et sagligt grundlag for, som foreslået af SOS Racisme, at skelne mellem, om parterne har bopæl i Danmark eller ej. Det afgørende ved afgrænsningen af den specialiserede enheds kompetence bør som beskrevet i aftalen om indsatsen mod proformaægteskaber være, hvorvidt der objektivt set kan være en risiko for, at der er tale om indgåelse af et proformaægteskab med henblik på opnåelse af ret til ophold i EU. En sådan risiko eksisterer f.eks. ikke, hvis der er tale om et udenlandsdansk par, uanset at de ikke har bopæl i Danmark.

Børne- og Socialministeriet kan til Danish Island Weddings' ønske om åbenhed og tilgængelighed oplyse, at den specialiserede enhed forventes at etablere et nært samarbejde med alle relevante aktører. Dette drejer sig bl.a. om udlændingemyndigheder, politiet og i særlig grad kommunerne som borgerlige velsesmyndigheder. Den specialiserede enhed forventes endvidere at indgå i en dialog med private interessenter, herunder ægteskabsbureauer, om tilrettelæggelse af hensigtsmæssige sags gange m.v.

Til Danish Island Weddings' bemærkning vedrørende personalet i den specialiserede enhed kan ministeriet oplyse, at Statsforvaltningen, som den specialiserede enhed vil være en del af, vil have stor fokus på rekruttering af specialiseret arbejdskraft med de fornødne kompetencer. Der vil endvidere blive tilrette-

lagt et kompetenceudviklingsforløb bl.a. i samarbejde med Nationalt ID-center, ligesom der vil være fokus på løbende efteruddannelse og kompetenceudvikling.

For så vidt angår kryptering af dokumenter kan Børne- og Socialministeriet oplyse, at Statsforvaltningen, som den specialiserede enhed vil være en del af, er opmærksom på, at der kan være et behov for kryptering af dokumenter, og at en væsentlig del af parrene er bosat i udlandet og derfor ikke har NemID. Der vil i tilrettelæggelsen af den specialiserede enheds sagsgange være fokus på at opnå en smidig, enkel og hurtig proces samtidigt med, at kravene til data-sikkerhed opfyldes.

Børne- og Socialministeriet finder ikke, at en effektiv håndhævelse af forbuddet mod proformaægteskaber kan opnås ved en akkrediteringsordning for ægteskabsbureauer, som foreslået af Global Express Weddings.

Børne- og Socialministeriet kan til Fanø, Langeland og Ærø kommuners bekymring vedrørende sagsbehandlingstiden, når f.eks. Nationalt ID-center eller grænsepolitiet inddrages, understrege, at den tilsigtede sagsbehandlingstid på fem arbejdsdage alene vedrører sager, hvor parrene har indsendt de nødvendige dokumenter, og der ikke er mistanke om proformaægteskab eller falske dokumenter, dvs. sager, hvor der ikke er behov for at involvere f.eks. Nationalt ID-center eller politiet.

Til de tre kommuners bekymring vedrørende udenlandske parters fremsendelse af originale dokumenter skal ministeriet bemærke, at lovforslaget ikke indeholder krav om, at alle parter skal fremsende originale dokumenter.

Børne- og Socialministeriet kan til Tønder Kommunes samt Fanø, Langeland og Ærø kommuners bemærkning vedrørende placeringen af den specialiserede enhed oplyse, at enheden under hensyn til muligheden for rekruttering af specialiseret arbejdskraft, tilgængelighed og den geografiske beliggenhed af kommuner med stor bryllupsturisme vil blive placeret som en del af Statsforvaltningens afdelingskontor i Odense.

2.4. Vejledning

KL bemærker, at det er KL's forventning, at den nye enhed overtager den nuværende kommunale vejledningsforpligtelse og dermed er til rådighed i forhold til de udenlandske borgere, der har spørgsmål som relaterer sig til vielsen i Danmark. I forhold til selve ansøgningsprocessen er det på denne baggrund KL's opfattelse, at der ikke for kommunerne vil være væsentlige administrative konsekvenser forbundet med denne del af arbejdsgangen, såfremt vejledningsopgaven varetages af den nye enhed.

Tønder Kommune bemærker, at det erfaringsmæssigt er særdeles vigtigt at få parrene til at forstå spørgsmålene, der skal besvares i ægteskabserklæringen, da det ofte viser sig at parrene ikke forstår, hvad de skal skrive under på og derfor kan svare forkert.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet skal bemærke, at den specialiserede enhed vil være forpligtet til at yde vejledning om prøvelsen af ægteskabsbetingelserne i sager, hvor enheden har kompetence til at prøve ægteskabsbetingelserne. Det drejer sig bl.a. om vejledning om ægteskabsbetingelserne og opfyldelse heraf. Kommunerne vil derimod fortsat være forpligtet til at yde vejledning vedrørende selve vielsen, herunder tid og sted for vielsen.

2.5. Kommunernes udgifter til vielsesopgaven m.v.

KL opfordrer til, at det overvejes, om kommunernes udgifter til vielsesområdet kan dækkes ved indførelse af gebyr f.eks. for genudstedelse af vielsesattester.

Sønderborg Kommune opfordrer til, at kommunens udgifter dækkes af prøvelsesgebyret, eller at der etableres hjemmel til at opkræve et særskilt gebyr.

Tønder Kommune gør gældende, at kommunerne skal beholde en del af prøvelsesgebyret. Tønder Kommune henviser i denne forbindelse til opgaver vedrørende verificering af de originale dokumenters gyldighed og personers identitet, prøvelse af gyldigt ophold samt vejledning af parrene om ægteskabsbetingelserne. Tønder Kommune opfordrer endvidere til, at der indføres et gebyr for genudstedelse af vielsesattest.

Fanø, Langeland og Ærø kommuner bestrider de i lovforslaget anførte økonomiske konsekvenser. Kommunerne henviser bl.a. til, at prøvelsesgebyret efter § 13, stk. 3, i ægteskabsloven, der betales af par, hvor ingen af parterne har bopæl i Danmark, har bidraget til kommunernes finansiering af den samlede vielsesopgave, dvs. både prøvelses- og vielsesdelen, at det ikke er muligt at nedskalere alle udgifter, at kommunerne tilføres nye kommunikative og administrative opgaver, bl.a. tjek af parrenes identitet og lovligt ophold, kontrol af dokumenter samt indberetning af eventuelle proformaægteskaber, og at kommunerne fortsat skal varetage en række opgaver på vielsesområdet. For så vidt angår sidstnævnte henviser kommunerne til en tidligere henvendelse af 23. maj 2018 til Børne- og Socialministeriet. De tre kommuner anbefaler på den baggrund, at kommunerne får del i prøvelsesgebyret eller får hjemmel til at opkræve et særskilt gebyr.

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet finder ikke, at der på nuværende tidspunkt er grundlag for at indføre yderligere gebyrer på ægteskabsområdet. Ministeriet skal i den forbindelse understrege, at det gebyr, som kommunerne har opkrævet efter § 13, stk. 3, i ægteskabsloven, er et prøvelsesgebyr alene til dækning af kommunernes udgifter ved prøvelsen af ægteskabsbetingelserne. Der er således ikke tale om, at lovforslaget medfører, at kommunerne skal afholde udgifter, der hidtil har været dækket af prøvelsesgebyret.

Børne- og Socialministeriet kan til Tønder Kommunes bemærkning oplyse, at opgaven med prøvelse af ægteskabsbetingelserne, herunder prøvelse af kravet om lovligt ophold og af ægtheden af parternes dokumenter samt vejledning til udenlandske par om ægteskabsbetingelserne, vil blive varetaget af den specialiserede enhed. Ud over selve vielsen vil kommunerne i de omhandlede sager alene have de opgaver, der er beskrevet i punkt 2.2.

Børne- og Socialministeriet skal til Fanø, Langeland og Ærø kommuners bemærkninger vedrørende de i lovforslaget anførte økonomiske konsekvenser bemærke, at det fremgår af § 19, stk. 3, i ægteskabsloven, at vielse aldrig må foretages, såfremt det er vielsesmyndigheden bekendt, at vielsesbetingelserne ikke er opfyldt. Lovforslaget medfører ikke ændringer i denne forpligtelse. Vielsesmyndigheden, herunder kommunen som borgerlig vielsesmyndighed, må således ikke i dag og heller ikke efter en eventuel vedtagelse af lovforslaget foretage en vielse, hvis kommunen er bekendt med, at en part ikke opfylder ægteskabsbetingelsen om lovligt ophold. Kommunen skal som borgerlig vielsesmyndighed som beskrevet i punkt 2.2. ikke foretage en egentlig prøvelse af, hvorvidt ægteskabsbetingelserne er opfyldt. Der er således ikke tale om, at lovforslaget pålægger kommunen som borgerlig vielsesmyndighed nye opgaver.

For så vidt angår kommunens udgifter til indberetning af proformaægteskaber til den specialiserede enhed bemærkes, at kommunerne i dag efter § 22 a i ægteskabsloven har pligt til at indberette tilfælde, hvor der kan være grund til at antage, at det afgørende formål med ægteskabets indgåelse er at opnå op-

holdstilladelse (proformaægteskab) til Udlændingestyrelsen. Denne forpligtelse bortfalder, og kommunen får i stedet pligt til at indberette til den specialiserede enhed, hvis kommunen som borgerlig vielsesmyndighed bliver bekendt med, at der er tale om et proformaægteskab, eller at en part ikke har lovligt ophold i Danmark. Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at den foreslåede § 22 a i ægteskabsloven ikke medfører øgede udgifter for kommunerne.

Børne- og Socialministeriet kan til Fanø, Langeland og Ærø kommuners oplysninger om udgifterne til øvrige opgaver oplyse, at børne- og socialministeren den 30. maj 2018 besvarede henvendelsen af 23. maj 2018, som de tre kommuner henviser til. Det fremgår bl.a. af besvarelsen, at en del af de opgaver, som blev oplistet af kommunerne, ikke vedrører prøvelsen af ægteskabsbetingelserne, men derimod selve vielsen. Dette betyder, at det nuværende gebyr for prøvelsen af ægteskabsbetingelserne ikke kan anvendes til dækning af udgifterne til disse opgaver. Det drejer sig bl.a. om genudstedelse af vielsesattester, berigtigelse af vielsesattesterne og efterhåndtering af vielsesdokumenterne. Det fremgår videre, at en anden del af de oplistede opgaver vedrører prøvelsen af ægteskabsbetingelserne for de udenlandske par. Disse opgaver vil blive overtaget af den specialiserede enhed pr. 1. januar 2019. Det drejer sig bl.a. om henvendelser fra udenlandske myndigheder om, hvilke dokumenter et udenlandsk par har fremlagt samt henvendelser om prøvelsen.

2.6. Samarbejdet med udlændingemyndighederne og Nationalt ID-center m.v.

Datatilsynet bemærker generelt, at lovforslaget skal indrettes i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen inden for det nationale råderum. Datatilsynet henstiller derfor til, at det præciseres, i hvilket omfang lovforslaget medfører fravigelse af databeskyttelsesforordningens artikel 5-10 og databeskyttelseslovens §§ 5-10. Det skal sikres, at fravigelser kan finde sted inden for det nationale råderum, dvs. det område hvor den enkelte medlemsstat er bemyndiget til at fastsætte mere specifikke bestemmelser.

Datatilsynet påpeger i den forbindelse, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det tilsigtes, at forordningens artikel 5 ikke skal finde anvendelse, og at der ikke ses at være et nationalt råderum til at fravige de grundlæggende betingelser for behandling af personoplysninger i artikel 5.

Datatilsynet bemærker endvidere, at det nøje bør overvejes, om der ønskes fastsat en national regel, eller om behandlingen alene skal ske efter behandlingsreglerne i forordningen og i databeskyttelsesloven.

Endelig bemærker Datatilsynet, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der ved ansøgning til Statsforvaltningen om prøvelse af ægteskabsbetingelserne gives samtykke til, at parternes oplysninger kan videregives, og at videregivelse af personoplysninger, herunder almindelige og følsomme personoplysninger, kan ske, uanset om der er givet samtykke, eller samtykket er trukket tilbage. Datatilsynet henstiller, at det præciseres, om det nævnte samtykke tjener som en "garanti" i forhold til sagsbehandlingen, eller om parternes samtykke udgør grundlaget for behandlingen. Hvis der er tale om samtykke som behandlingsgrundlag, skal betingelserne i forordningens artikel 4, nr. 11, og artikel 7 være opfyldt.

SOS Racisme finder ikke, at den specialiserede enhed bør kunne anvende Nationalt ID-center, da det vil medføre megen unyttig kontrol, enormt besvær og forsinkelse.

Udlændingenævnet opfordrer til, at det i lovforslaget tydeliggøres, hvornår kommunerne og den specialiserede enhed skal foretage indberetning til Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Udlændingenævnet bemærker endvidere, at den specialiserede enhed vil være

forpligtet til at underrette politiet, hvis enheden har oplysninger om, at en person opholder sig ulovligt i Danmark. Endvidere opfordrer Udlændingenævnet til, at den specialiserede enhed opdaterer enhedens afgørelser i Udlændingeinformationsportalen (UIP).

Børne- og Socialministeriets bemærkninger

Børne- og Socialministeriet skal til Datatilsynets bemærkninger oplyse, at der i overensstemmelse med Datatilsynets bemærkninger er foretaget en præcisering af i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 13, vedrørende den foreslåede bestemmelse i § 22 a i ægteskabsloven om videregivelse af personoplysninger, således at det fremgår, at bestemmelsen ikke indeholder en fravigelse af databeskyttelsesforordningens artikel 5-10 og databeskyttelseslovens §§ 5-10. Samtidigt er det i bemærkningerne til lovforslaget præciseret, at behandlingsreglerne i forordningen og i databeskyttelsesloven finder anvendelse på videregivelse af oplysninger efter den foreslåede bestemmelse i § 22 a i ægteskabsloven, uanset om videregivelsen sker med og uden samtykke.

Børne- og Socialministeriet skal til SOS Racismes bemærkning oplyse, at samarbejdet mellem den specialiserede enhed og Nationalt ID-Center efter udlændingelovens § 40 i vil bestå i, at Nationalt ID-center vil kunne afgive udtalelser og yde rådgivning og bistand. Nationalt ID-center er et kompetencecenter med ekspertviden og råder bl.a. over et dokumentteknisk laboratorium på højeste faglige niveau. Det er Ministeriets opfattelse, at i de få sager, hvor der er et konkret behov for sådan ekspertviden, skal den specialiserede enhed have mulighed for at samarbejde med Nationalt ID-center. Ministeriet finder det endvidere af betydning, at Nationalt ID-center som led i samarbejdet kan medvirke til at sikre, at den specialiserede enhed har de nødvendige kompetencer på ID-området, herunder gennem struktureret undervisning.

Til bemærkningerne fra Udlændingenævnet skal Børne- og Socialministeriet understrege, at lovforslaget indeholder forslag til ændring af § 22 a i ægteskabsloven, hvorefter kommunerne ikke skal foretage indberetning til udlændingemyndighederne, men alene til den specialiserede enhed. Den specialiserede enhed kan videregive kommunens oplysninger til udlændingemyndighederne, hvis oplysningerne er nødvendige for den pågældende myndigheds varetagelse af opgaver efter udlændingelovgivningen.

Udlændingenævnets forslag om at opregne hvilke sager efter udlændingeloven, der kan eller skal ske indberetning til brug for behandlingen af, findes ikke hensigtsmæssig. Det findes i stedet, at der som foreslået i lovforslaget skal ske videregivelse, hvis oplysningerne er nødvendige for Udlændingestyrelsens og/eller Styrelsen for International Rekruttering og Integrations opgavevaretagelse efter udlændingeloven. Der er på baggrund af Udlændingenævnets bemærkninger foretaget en uddybning heraf i bemærkningerne.

For så vidt angår Udlændingenævnets bemærkninger om opdatering af Udlændingeinformationsportalen skal Børne- og Socialministeriet bemærke, at den specialiserede enheds afgørelser alene vedrører familieretlige forhold og ikke er udlændingeretlige afgørelser om udlændinges ret til ophold i Danmark og forhold relateret hertil. Enhedens afgørelser falder derfor uden for formålet med Udlændingeinformationsportalen. Da parrene oftest ansøger om prøvelse af ægteskabsbetingelserne fra deres hjemland(e) og således ikke opholder sig i Danmark eller for den sags skyld ønsker at opnå ret til længerevarende ophold i Danmark, og da enhedens afgørelser sjældent vil være af betydning for udlændingemyndighedernes arbejde, findes det endvidere persondatareligt betænkeligt at foretage registrering af afgørelserne i Udlændingeinformationsportalen. Børne- og Socialministeriet finder samtidigt, at hensynet til, at udlændingemyndighederne modtager de nødvendige oplysninger, varetages fuldt ud ved den i lovforslaget foreslåede § 22 a i ægteskabsloven om indberetning til Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration

af visse oplysninger vedrørende proformaægteskaber og lovligt ophold, der er nødvendige for disse myndigheders opgavevaretagelse.